

SITUASJONEN. Sendingene fra L. har i siste uke mere vært opptatt av de battene i det engelske Underhus omkring den politiske krisen i Hellas og de polsk-russiske uoverensstemmelser vedkommende den fremtidige grenseregulering mellom de to land, enn av de militære begivenheter på frontene. Vi skal i vaar nyttårsoversikt bringe en utførlig artikkel omkring det greske spørsmål, men alt tyder paa at Churchill her - etter et overbevisende tillitsvotum i Underhuset - ved innsats av større britiske styrker (det blev i denne forbindelse igaar opplyst at store forsterkninger med bl.a. panser og artilleri var ankommet til Aten) vil søke å hindre en gresk borgerkrig, og ved forhandlinger faa de stridende parter til å enes om et kompromisforslag til løsning av konflikten. Det opplystes igaarkveld at et regentskap med erkebisoppen av Aten som regent sansynligvis ville bli det foreløbige resultat av disse bestrebelsler. Elas-kommandoen har allerede godkjent erkebisoppen selv om den ennu ikke har svart paa de britiske betingelsler for vaabenhvile. Debatten i Underhuset igaar omkring det polske spørsmål var - om den ikke hadde en slik akutt bakgrunn som Hellasdebatten (det er snart en maaned siden den polske regjering i L. blev rekonstruert) - ikke mindre interessant, og ikke mindre alvorlig for Polens fremtid. Vi har her ikke anledning tilaa bringe noe utførlig referat av debatten og Churchill tale, men hovedinntrykket var at Churchill helt og holdent gaar inn for den saakalte Cursonlinje og dens forlengelse sørover som fremtidig grense mellom Samveldet og Polen, like tydelig gav Churchill uttrykk for at en polak kompensasjon vestover (paa Tysklands bekostning) og en 320 km. lang Østersjøkyst (deler av Øst-Preussen) øyensynlig var tilbuddt de polske forhandlere. Forøvrig ansaa han situationen som meget alvorlig, og la i det vesentligste skylden for dette paa den polske La-regjeringen "som etter endeløse konferanser ikke kunne komme til enighet". Churchill inviterte i talen Roosevelt og Stalin til en Londonkonferanse, og sa seg selv villig sammen med Eden - aa møte de to hvorsomhelst.

I sin militærøversikt torsdag antydet general Waizen at "et felttog til vaare sansynligvis kommer til å bli nødvendig. Men dermed er det ikke sagt at operasjonene vil opphøre nu. De allierte vil sikkert vite å holde de allierte i ilden i hele vinter". Til tross for ualmindelig regnfullt vær og ufordelaktige føreforhold har de hele tiden kunnet vedlikeholde sitt press innenfor den første tyske forsvarssonnen, fremholdt generalen. Midlertidig kan dog intensiteten komme til å avta. Ellers nevnte Waizen at tyskernes tap ved Scheldemunningen hadde vært 80 000 mann, derav halvparten fanger. De britiske tap var 40 000 mann her. I sin oversikt over styrkeforholdet brukte han - som en gang tidligere - uttrykket at tyskerne var "laast fast" i Norge og de greske øer, samt 100 000 mann bundet i de tyske Atlanterhavsbastioner som ennu ikke er nedkjempet. Forøvrig gav oversikten ingen strategiske antydninger for den videre utvikling på frontene.

SISTE DØGN. Den amerikanske fremrykningen på bred front i nordøstlig retning fra Hagenau har over S e l z (tatt) naadd Rhinen på dette sted. Det har vært adskillig fremgang i Nedre Elsass i retning av Rhein-Pfalzgrensen, siste døgn 10 km. Fremrykningen her gaar mot Weissenburg-gapet (ved byen W e i s s e b u r g), og tyske forsterkninger sendes frem for å maste den nye trusselen (byen Pirmasens nevnes her som tysk "ladestasjon") Tropper staar bare 4 km. fra Weissenburg. I Øvre Elsass er det ved B r e i - s a c h mellom Colmar og Müllhausen tyske motangrep. I Düren-området er M a r i a w e i l e r (ved Roer) og B e r e s w e i l e r erobret, videre landsbyene Scockhofen og Sumnerat. Amerikanerne holder vestbredden av Roer fra sammenløpsstedet med elven I n d e til et sted like næv. for Düren, lengre sør beherskes begge breddene av elven. Tropper staar 1 km. fra Düren, og det er sansynlig at dette hengelpunkt i det tyske forsvarset blir erobret før selve forseringer av Roer (som er i flom) tar til. Kl. 18.30 igaarkveld blev det meldt at tyskegrensen var overskredet i Nedre-Elsass, øyensynlig ved Weissenburg.

UNGARN. Kislad, ved Pest, 6 km. fra Budapest i nordost er erobret. 2 nye fremstøter under utvikling mot Budapest. J s a s z e g , ca. 20 km. øst for Budapest er tatt. I Miskolcz-avsnittet er Zerentz erobret.

Siste meldinger 15 des. kl. 18.30.

ANGIVERE FOR RETTEN. Gjennem alle tider har angivervirksomheten vært ansett for aavare en av de usleste og laveste former for mennesklig tilværelse og kan stilles i klasse med groveste form for landsforræderi. Det fikk sitt klassiske stempel for 1900 aar tilbake i Getsemehaven i Jerusalem, og moralsk fordømt har det vært i alle rettsstater og i alle samfundsleg i aartusener.

Ogsaa vaar historie kjenner angivere. Trælen Kark er deres inkarnerte representant. Siden har vi hatt flere, de fleste og nede røde krigske i de aarene det falt i vaart land aa gjennemstri, gestapokkupasjonen av vaart land fra 9. april 1940. Vi har ingen norsk rett i landet lenger, d.v.s. intet rettsapparat i den forstand vi kjenner det før. Men den nasjonale og moralske samvittighets katt har vi. I den sitter du og jeg, i den sitter det norske folk, vaakent og var for alle overgrep, alle forbrytelser og krenkelser. DET ER DEN NORSKE HJEMMESTYRKETEN, som engang - paa samme grunnlag - men i enklere former skal domme alle krigsforbryterne i landet vaart.

Men en og annen gang faller dommene til fullbyrdelse ogsaa nu. Det har uten undtagelse vært dødsdommer over angivere. Sist felte vi dommen over angiveren og folkeforbryteren Ivar Grande, sammen med Rinnan den farligste dette krapylet i Nordvest-Norge. Bevisene mot ham var samlet hele landet over, ofrene hans sitter paa Grini og Falstad og i Oranienburg, noen er falt foran ekskusjonspeletongen. Han har vært advarst. Hans gjerninger er gjort kjent over London og gjennem den frie norske presse. Vi - hundretusener lagrette-menn i Hjemmestyrketten - avsu dødsdom. Han måtte ryddes NU hvis ikke flere norske patrioter skulle falle, og nye lidelser legges paa flere gode norske hjem.

De som tok den vanskelige oppgaven paa seg, aa faa ham bort, kjenner vi ikke. Det er et meget alvorlig arbeide, en aap i kamp paa liv og død. Det aa ta liv er ingen fornøyelse. Men noen MAA gjøre det. OG INGEN av den norske Hjemmestyrkens ukjente soldater har krav paa større respekt, større honnor enn de som for aa redde liv, hevde lov og rett, frihet og moral, maa vaage sitt eget liv for aa ta liv.

GRANDE var i sine siste uker sjef for en bande angivere i Aalesundsdistriktet som telte en 20-30 medlemmer. Hans nærmeste overordnede var gestapos nordenfjellske hovedkvarter i Trondheim, hvor han flere ganger har vært og avlagt sine rapporter. Vi skal forsøke aa za rede paa hvem som eventuelt rykker opp i hans sted. Forelsbig vil vi paa det innstendigste advare folk mot den antagelse at banden - ved Grandes død - blir opplest. En del av dens medlemmer vil muligens flytte til andre distrikt etter dette, men sansynligvis vil i hvert fall noen bli igjen og fortsette gesjeften her. SAA VIL VI BE FOLK SLUTTE ALL PRAT OMKRING GRANDE OG DE PATRIOTENE SOM FIKK HAM AV VEIE. Vi har en plikt: AA TIE OM VI VIT NOE, OG IKKE SPØRRE FOR AA FÅA VITE NOE. Ikke den minste bagatell av "noe du har sett" paa B.veien mandag eft. m. maa komme politiet for øre. Aa faa rede paa anbrymiteten til de ukjente patriotene, interesserer gestapo. DNT INTERESSERER IKKE DEG OG OSS.

HJEMMESTYRKENES KAMP. Om aftenen tirsdag 30.nov. avla sabotører besøk paa Kvarner Bruk hvor 3 dampdrums ble sprengt i filler. Disse drums var laget av tommykje staalplater og var viktige og uerstatelige. 2 av dem skulle leveres til det tyske firma A/S Nordag. Mandag 4.des. ved 17-tiden blev Johs. Bjerkes Akkumulatorfabrikk og ladestasjon paa Ankertervet ødelagt ved eksplosjon. Sabotørene sperrert dristig og hensynfullt gaten for det smalt, og ingen mennesker kom til skade. SEIG KAMP: Den meget krigsviktige bedrift, Arendal Smelteverk, Eydehavn, er nu for 3. gang satt ut av spillet av sabotører som har ødelagt fabrikvens transformatorer. Første gang var i vinter. Mens transformatorene i væar var til reparasjon hos Per Kure, sprang denne fabrikk i luften og nu staar altsaa Arendal Smelteverk igjen uten strøm. Bedriften "regner med" aa komme igang igjen i mai 1945. PORTFORBUDET I BERGEN skylles at patrioter har ødelagt en rekke transformatorer med den følge at skipaerftene og tyskerenes ubaathavn er strømløse. KSK I STAVANGER blev nylig en knottfabrikk sprengt i luften